

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA I GMINY RUCIANE-NIDA
NA 2019 ROK**

WSTĘP

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Rozmiary problemów związanych z alkoholem to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3 % PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld. zł.

Corocznie, z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera na całym świecie 2,3 mln osób. Osoby nadużywające alkoholu stanowią około 20% pacjentów ostrych dyżurów.

Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problem uzależnienia od alkoholu, mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Ruciane-Nida na 2019 rok”, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz.U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Ruciane-Nida opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

I. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz.U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.).

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ W GMINIE RUCIANE-NIDA

Dla potrzeb opracowania Programu, w 2018 roku przeprowadzono Diagnozę Problemów Społecznych w Gminie Ruciane-Nida oraz na bieżąco analizowane były dane w kolejnych latach. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są dane jakościowe, które są wynikiem rozmów i zgłaszanych problemów przez: nauczycieli, pedagogów i dyrektorów szkół, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wnioski z Raportu z diagnozy problemów społecznych Gminy Ruciane-Nida

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w Gminie Ruciane-Nida można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostały również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

1. Młodzież a alkohol

W celu oszacowania skali problemu spożywania napojów wysokoprocentowych przez dzieci i młodzież na terenie gminy, zadano pytanie o to, czy ich rówieśnicy piją alkohol. 25% respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie, zdaniem 49% takie sytuacje nie mają miejsca, natomiast 26% nie ma wiedzy na ten temat.

Kolejne pytanie miało na celu zobrazowanie rozmiaru zjawiska spożywania napojów wysokoprocentowych przez dzieci i młodzież w gminie Ruciane-Nida. Odpowiedzi respondentów pokazują, że po alkohol sięgnęło 30% ankietowanych, przy czym, największa grupa badanych próbowała go kilka razy (1-3) (16%). 70% deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu.

Uczniowie, którzy mają za sobą inicjację alkoholową, w większości po raz pierwszy spożywali alkohol w wieku 11-13 lat (38%) oraz 14-16 lat (34%). 17% respondentów deklaruje, że zaczęło pić w wieku 8-10 lat, natomiast 11% miało wówczas więcej niż 17 lat.

Zdecydowana większość uczniów próbowała piwo (86%). Respondenci sięgali również po wódkę (49%), szampana (39%), wino (33%) oraz likier i nalewkę (27%). 14% ankietowanych wskazuje na inny rodzaj alkoholu. W odpowiedziach podają, że pili również bimbler i whisky.

Większość uczniów nie miała przykrych doświadczeń związanych ze spożywaniem alkoholu (83%), 8% wskazuje jednak na pogorszenie relacji koleżeńskich i problemy w rodzinie, 4% na problemy finansowe, a 3% doświadczyło problemów w szkole.

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie w jaki sposób otrzymali lub zdobyli alkohol. Ponad połowa respondentów (51%) – została nim poczęstowana, 19% dostało od starszych kolegów, 14% podkraść rodzicom i taka sama część respondentów poprosiła kogoś o kupno i 8% przyznaje, że kupiło sobie samemu.

2. Młodzież a papierosy

W celu oszacowania skali tego zjawiska, poproszono uczniów o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy ich rówieśnicy palą papierosy. 31% respondentów odpowiedziało twierdząco, 28% nie ma zdania na ten temat, a zdaniem 41% uczniów - ich rówieśnicy nie palą papierosów.

Uczniowie zostali poproszeni również o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się palić papierosy. Ponad połowa respondentów nigdy tego nie robiła (76%), 16% próbowało kilka razy, a 7% pali od czasu do czasu. Regularne palenie, deklaruje 2% badanych.

Spośród osób, które deklarują, że paliły papierosy – 31% sięgnęło po wyroby nikotynowe

w ciągu ostatnich 30 dni 1-2 razy, 15% - parę razy (3-5), a 6% – wiele razy (więcej niż 6). 5% spośród deklarujących palenie papierosów, sięga po wyroby nikotynowe codziennie.

3. Młodzież a inne środki psychoaktywne

Uczniowie zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek próbowali zażywać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Odpowiedzi na postawione pytanie pokazują, że większość respondentów nie stosowała nigdy takich substancji (95%).

Respondenci, którzy odpowiedzieli twierdząco na poprzednie pytanie, zostali poproszeni również o wskazanie, ile mieli wtedy lat. 1 osoba przeszła inicjację narkotykową w wieku

8-10 lat, 6 między 14 a 16 rokiem życia i 3 osoby spożyły pierwszy raz substancje psychoaktywne, gdy miały więcej niż 17 lat.

Większość osób spożyło po raz pierwszy narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne ze znajomymi na podwórku (8 osób), 4 uczniów w czasie imprezy towarzyskiej, natomiast 1 osoba wskazała na uroczystość rodzinną, pod nieobecność rodziców w domu, na dyskotecę oraz w czasie wycieczki szkolnej.

Większość ankietowanych dostało substancje psychoaktywne od kolegi lub koleżanki (6 osób), a 4 uczniów brało wspólnie, w grupie przyjaciół. 2 respondentów dostało substancje psychoaktywne od kogoś, kogo znało ze słyszenia, 1 osoba otrzymała je od starszego brata lub siostry i również 1 uczeń kupił od osoby znajomej ze słyszenia.

Uczniowie zostali spytani również o motywy sięgania po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. 8 osób wskazało na ciekawość, 6 na przyjemność/relaksację, 4 badanych za przyczynę podało chęć dobrej zabawy, natomiast 1 osoba – chęć bycia modnym, presję grupy czy też zaimponowanie w towarzystwie. Zdaniem 2 uczniów są to inne przyczyny, jednak nie zostały one sprecyzowane.

Większość młodych mieszkańców gminy nie zna miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze (90%). 6% zna konkretną osobę, u której może dostać takie środki, 3% wskazuje na osiedle, 2% na dyskotekę i centrum miejscowości,

a 1% na szkołę i siłownię.

4. Młodzież a przemoc

Uczniów spytano o to, czy zdarzyło im się doświadczyć przemocy. Niepokojący jest fakt, że aż 36% respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że spośród uczniów, którzy odpowiedzieli twierdząco na poprzednie pytanie, ponad połowa doświadczyła przemocy ze strony kolegów ze szkoły (58%). 33% wskazało na znajomych, 23% na rodzeństwo, a 10% na rodziców. 8% wymieniło inne osoby takie jak: nauczyciele.

Głęboko niepokoi fakt, że zdaniem aż 42% uczniów, w ich szkole występuje problem między uczniami. 26% jest odmiennego zdania, natomiast 32% nie ma wiedzy na ten temat.

Uczniowie zostali zapytani również o to, czy stosowali przemoc wobec innych. Znaczna część badanych odpowiedziała przecząco (72%), jednak 28% przyznało się do stosowania przemocy.

Spośród uczniów, którzy odpowiedzieli twierdząco na poprzednie pytanie 69% deklaruje, że stosowało przemoc wobec rówieśników, 29% wobec rodzeństwa, a 7% - rodziców.

19% respondentów wskazuje na inne osoby (koledzy, osoby bezdomne, brat, osoby, które kiedyś same stosowały przemoc).

5. Młodzież a korzystanie z komputera i internetu

Większość osób korzysta z komputera do 1 godziny dziennie (32%), 24% 1-3 godzin, 14% powyżej 6 godzin, a 9% od 3-6 godzin. 22% uczniów deklaruje, że nie korzysta z komputera.

Powodów, dla których dzieci i młodzież korzystają z komputera i Internetu jest wiele. Uczniowie najczęściej grają w gry komputerowe (68%), oglądają filmy (59%), słuchają muzyki (56%), uczą się (49%) oraz kontaktują się ze znajomymi (48%). Respondenci rzadziej wskazywali na takie odpowiedzi jak robienie zakupów (20%), poznawanie nowych osób (16%) czy też prowadzenie bloga lub własnej strony (5%). 3% wskazało na inne powody takie, jak: oglądanie anime, pisanie na Wattpad i projektowanie/animacja.

Warto zwrócić uwagę na to, że tylko 57% rodziców kontroluje czas spędzany przez ich dzieci na korzystaniu z komputera. 14% ma trudności w określeniu tego, a 29% stwierdziło, że nie.

W celu oszacowania, czy młodzi ludzie z gminy Ruciane-Nida mają jakieś problemy w związku z korzystaniem z komputera i Internetu spytano ich, czy zdarzało im się zaniedbywać obowiązki z powodu grania w gry lub serfowania po Internecie. 32% odpowiedziało twierdząco na to pytanie.

Problem przemocy w sieci jest w dzisiejszych czasach coraz powszechniejszy. Aby sprawdzić wiedzę młodych ludzi na temat cyberprzemocy spytano ich, czym według nich jest to zjawisko. Warto zwrócić uwagę na to, że 31% nie ma wiedzy na ten temat, a część form cyberprzemocy nie została przez respondentów uznana. Naśmiewanie się z kogoś w Internecie uznało 50%, publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat - 47%, naruszanie czyjejs prywatności w Internecie - 40%, publikowanie zdjęć w Internecie bez czyjejś zgody - 36% i podszywanie się pod kogoś w Internecie - 26%.

Ocena problemów społecznych na terenie Gminy Ruciane-Nida

Za najważniejszy problem na terenie Gminy mieszkańcy uznali bezrobocie – dla ponad 70% osób jest to problem bardzo ważny. Niewiele mniej osób dostrzega powagę sytuacji w kwestii uzależnienia od alkoholu (53,66%). Najmniejszą wagę mieszkańcy przywiązują problemowi narkotyków (20,12% - problem zupełnie nieważny) i uzależnieniu od Internetu i komputera (20,73% - problem zupełnie nieważny).

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Ruciane-Nida oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

- 1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, rodzina, środowiska rówieśnicze) oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów przedszkolnych, szkolnych, rodzinnych i wychowawczych, rówieśniczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

- 2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych;

Wskaźniki: liczba zgłoszonych do realizacji programów o udoskonalonej i zintegrowanej treści programowej.

- 3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych;

Wskaźniki: liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań.

- 4) monitorowanie działań profilaktycznych;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników, ilość wyników pochodzących z ewaluacji poszczególnych działań, wysokość środków przeznaczonych na realizację działań.

2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

- 1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna;

Wskaźniki: ilość medialnych akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników.

- 2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy Ruciane-Nida, zajęcia integracyjne, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży;

Wskaźniki: liczba kampanii, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

- 1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników.

- 2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń,

Ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

- 1) udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej w Punkcie Konsultacyjnym;

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów, liczba ich uczestników.

- 2) wspieranie działania placówek leczenia odwykowego w szczególności poprzez:

- a) finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA, a także ofiar i sprawców przemocy domowej, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ,
- b) dofinansowanie poprawy warunków bazy lokalowej i ich wyposażenia,
- c) dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników leczenia odwykowego,

Wskaźniki: ilość dodatkowych programów, liczba uczestników, jakość bazy lokalowej porównanie ze stanem poprzednim, ilość odbytych przez pracowników leczenia odwykowego szkoleń, kursów itp.

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:

- 1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe w Punkcie Konsultacyjnym;

Wskaźniki: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.

- 2) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób, które wzięły udział w programach, liczba osób korzystających z konsultacji, liczba realizatorów programów, liczba osób przeprowadzających konsultacje.

- 3) monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.

- 4) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych konsultacji, form terapii, pomocy prawnej, liczba osób korzystających z tych form pomocy, liczba podmiotów współpracujących.

6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Programu;

Wskaźniki: liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów.

- 2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań.

Zadania

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu:

- 1) Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych w następujących formach:
- a) konsultacje specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym,
 - b) zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi,
 - c) zapewnienie dostępu do Ośrodka Terapii Uzależnień w Piszcu,
 - d) pomoc i wsparcie psychologiczne,
 - e) zajęcia będące alternatywą wobec używania substancji psychoaktywnych, wspomagające proces zdrowienia,
 - f) wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej,
 - g) pomoc udzielana osobom uzależnionym od narkotyków, hazardu, internetu, nikotyny.
- 3) Udział lub organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu terapii uzależnień.

2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu:

- 1) Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez:
- a) konsultacje specjalistów,
 - b) zajęcia edukacyjne,
 - c) warsztaty umiejętności życiowych,
 - d) treningi zachowań,
 - e) poradnictwo,
 - f) psychoterapię,
 - g) działalność z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

2) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

3) Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie przez:

- a) prowadzenie procedury Niebieska Karta i przekazywanie jej do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- b) szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego,
- c) dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,
- d) dofinansowanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- e) finansowanie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej dla ofiar przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- 1) Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym:
 - a) programów informacyjno-edukacyjnych,
 - b) programów środowiskowych,
 - c) programów rówieśniczych,
 - d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii,
 - e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym,
 - f) programów nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich,
 - g) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców.
- 2) Udzielanie wsparcie finansowego organizatorom wypoczynku zimowego i letniego, którego istotnym elementem będzie realizacja programu profilaktyczno-integracyjnego.
- 3) Wspieranie i finansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania czasu wolnego, prowadzeniem zajęć pozalekcyjnych (zajęcia sportowe, koła zainteresowań i inne, w tym finansowanie osób prowadzących te zajęcia).
- 4) Prowadzenie edukacji publicznej we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.
- 5) Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno-kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Ruciane-Nida.
- 6) Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- 7) Udział lub organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.
- 8) Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
- 9) Zakup materiałów, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
- 10) Inne działania z zakresu profilaktyki.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień:

- 1) Udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
- 2) Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji:
 - a) programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka,
 - b) programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
 - c) programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi oraz uzależnionymi od narkotyków.
- 3) Współpraca z ruchami samopomocowymi.

5. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Miejskiej Komisji.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do:

- a) mieszkańców Gminy Ruciane-Nida,
- b) dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- c) kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów oraz psychologów szkolnych,
- d) organizacji pozarządowych,
- e) lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,
- f) osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin,
- g) pozostałej społeczności lokalnej.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Ruciane-Nida pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18² ustawy).

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialny jest inspektor ds. rozliczeń kadrowo-płacowych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Ruciane-Nida oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Ruciane-Nida, będącymi dysponentami środków finansowych na realizację powierzonych zadań,
- szkołami, przedszkolami i placówkami oświatowymi,
- placówkami służby zdrowia,
- podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacjami pozarządowymi,

VII. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH (MKRPA)

1. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
- b) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- c) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych.
- d) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do MKRPA na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
- e) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej Ruciane-Nida lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- f) Współudział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- a) Za udział w posiedzeniach Komisji, jej Przewodniczącemu oraz Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za każdą obecność na posiedzeniu Komisji. Odbywają się one raz w miesiącu. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość zwołania dodatkowego posiedzenia komisji.
- b) Wynagrodzenie miesięczne brutto dla Przewodniczącego Komisji ustala się w wysokości 400,00 zł, dla pozostałych członków Komisji 200,00 zł.
- c) Za czynności służbowe, takie jak udział w kontroli sklepów komisji i osób prowadzących kontrolę punktu sprzedaży napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za 1 godz. w wysokości 40,00 brutto. Podstawę wynagrodzenia stanowi protokół z przeprowadzonej kontroli.
- d) Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie zestawień sporządzonych w oparciu o listy obecności, podpisanych każdorazowo przez Przewodniczącego Komisji.
- e) Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowych (delegacje) członków komisji, utrzymanie i wyposażenie Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.